

**Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas uzklauššanas
sanāksme**
par AS "Conexus Baltic Grid" dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu
projektu

Protokols

Rīgā

2019.gada 27.septembrī

Nr.20

Sanāksmi vada:

V. Uzvārds, Regulatora pārstāvis

Piedalījās:

V. Uzvārds, Regulatora pārstāvis;

V. Uzvārds, Regulatora pārstāvis;

V. Uzvārds, Regulatora pārstāvis;

V. Uzvārds, Regulatora pārstāve;

V. Uzvārds, Regulatora pārstāve;

V. Uzvārds, Regulatora pārstāve;

V. Uzvārds, Regulatora pārstāve;

V. Uzvārds, Regulatora pārstāve;

V. Uzvārds, Regulatora pārstāvis;

V. Uzvārds, Ekonomikas ministrijas pārstāve;

V. Uzvārds, AS "AJ Power Gas" pārstāvis;

V. Uzvārds, SIA "Fortum Latvia" pārstāvis;

V. Uzvārds, AS "Latvenergo" pārstāvis;

V. Uzvārds, fiziska persona.

Uzaicinātie:

V. Uzvārds, AS "Conexus Baltic Grid" pārstāve;

V. Uzvārds, AS "Conexus Baltic Grid" pārstāve;

V. Uzvārds, AS "Conexus Baltic Grid" pārstāve;

V. Uzvārds, AS "Conexus Baltic Grid" pārstāvis.

Sanāksme sākas plkst. 14.00.

Darba kārtība:

1. Informācija par uzklauššanas sanāksmes norises kārtību.
2. Komersanta pamatojums par jauno tarifu apstiprināšanas nepieciešamību.
3. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku jautājumi un komersanta pārstāvja atbildes par tarifu projektu.

4. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku priekšlikumi un ieteikumi par AS “Conexus Baltic Grid” dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu projektu.

1. Informācija par uzklauššanas sanāksmes norises kārtību.

Regulatora pārstāvis informē klātesošos uzklauššanas sanāksmes dalībniekus par sanāksmes mērķi un norises kārtību, par tarifu projekta izvērtēšanas laiku, spēkā stāšanās brīdi, priekšlikumu iesniegšanas kārtību, kā arī sniedz vispārīgu informāciju par regulēto pakalpojumu.

Regulatora pārstāvis aicina AS “Conexus Baltic Grid” pārstāvi iepazīstināt uzklauššanas sanāksmes dalībniekus ar informāciju un pamatojumiem par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā (turpmāk – Regulators) iesniegto dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu projektu.

2. Komersanta pamatojums par jauno tarifu apstiprināšanas nepieciešamību.

Komersants ir sagatavojis prezentāciju (skaidrojumus par dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu apstiprināšanas nepieciešamību).

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve iepazīstina sanāksmes dalībniekus ar Regulatorā iesniegto dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu projektu (turpmāk – Tarifu projekts) un tā iesniegšanas iemesliem.

Tarifu projektā iekļautās izmaksas pēc būtības nav mainījušās, salīdzinot ar Regulatora 2019.gada 25.aprīļa lēmuma Nr.84 “Par akciju sabiedrības “Conexus Baltic Grid” dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem” apstiprinātajiem dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem (turpmāk – spēkā esošie tarifi). Tarifu projekts ir iesniegts, lai AS “Conexus Baltic Grid” varētu īstenot vienotā Baltijas tirgus izveidošanu un darbības uzsākšanu, ieviešot vienotus ieejas tarifus. Vienotu Baltijas dabasgāzes sistēmu veidos viens ieejas punkts Somijas teritorijā, divi ieejas punkti Igaunijas teritorijā un viens ieejas punkts Latvijas teritorijā, kas robežojas ar Lietuvas teritoriju, kā arī Latvijas iekšējais punkts – izejas punkts Latvijas lietotāju apgādei.

Tarifu projektā ir paredzēts tarifu periods, kas ir ilgāks nekā šobrīd un tiek noteikts līdz 2022.gada 30.septembrim (33 mēneši), līdz ar to AS “Conexus Baltic Grid” nebūs katru gadu Regulatoram jāiesniedz jaunus dabasgāzes pārvades sistēmas tarifu projektus. Regulatora padomes 2019.gada 3.jūlija lēmumā Nr.1/10 “Dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodika) paredzēts, ka turpmāk dabasgāzes pārvades sistēmas tarifi mainīsies reizi trijos gados.

Ņemot vērā, ka, izveidojot vienotu dabasgāzes tirgu, ir nepieciešams ieviest vienotu reģionālo ieejas tarifu, kas tiek noteikts, izmantojot salīdzinošo pētījumu principus (*benchmark*), salīdzinot dažādu Eiropas valstu piemērojamos ieejas tarifus, ar mērķi veicināt dabasgāzes tirgus attīstību. Primārais vienotais reģionālais ieejas tarifs (142,77 *euro*/MWh/d/g) ir aprēķināts ņemot vērā starpoperatoru kompensācijas regulējumu. Tarifu projektā ir paredzēts, ka AS “Conexus Baltic Grid” gūs ieņēmumus no starpoperatoru kompensācijas mehānisma (turpmāk – ITC) un no izejas punkta Latvijas lietotāju apgādes izmantošanas. Tarifu projektā maksa par izejas punkta Latvijas

lietotāju apgādei ir norādīta laika periodam no 2020.gada 1.janvāra līdz 2020.gada 30.septembrim, savukārt, ņemot vērā, ka regulatīvajā periodā tiks rīkotas divas izsoles par aktīvās dabasgāzes daudzuma uzglabāšanu un pieejamības nodrošināšanu krātuvē (turpmāk – izsole), kuru izmaksas nav paredzamas, turpmākam periodam maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei aprēķins ir iesniegts tabulas veidā.

Sagatavojot Tarifu projektu par pamatu ir ņemts AS “Conexus Baltic Grid” 2019.gada budžets, indeksējot personāla izmaksas un ekspluatācijas izmaksas. Kopējās Tarifu projektā iekļautās izmaksas veido 92,1 milj. *euro* visam regulatīvajam periodam. Atbilstoši Regulatora padomes 2019.gada 22.augusta lēmumam Nr.1/12 “Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2018.gada 13.augusta lēmumam Nr.1/23 “Kapitāla atdeves likmes aprēķināšanas metodika”” (turpmāk – Lēmums Nr.1/12) Tarifu projekta aprēķinā ir izmantota kapitāla atdeves likme 4,22% apmērā. Tarifu projektā paredzētais regulatīvais periods ir sadalīts trīs tarifu piemērošanas periodos atbilstoši plānotajiem gāzes gadiem:

- 01.01.2020-30.09.2020;
- 01.10.2020-30.09.2021;
- 01.10.2021-30.09.2022.

Atbilstoši Metodikai Tarifu projektā iekļauts tarifu aprēķins diviem scenārijiem, ja Latvija ir vienotās dabasgāzes sistēmas sastāvā un ja nav, savukārt AS “Conexus Baltic Grid” Regulatoram lūdz apstiprināt tikai tos tarifus, kas ir aprēķināti pieņemot, ka ir izveidota vienotā dabasgāzes sistēma un Latvija ir tās sastāvā. Tarifu projektā Latvijas dabasgāzes patēriņš tiek noteikts, kā iepriekšējo trīs gadu vidējais patēriņš.

Tarifu projektā aprēķinot maksu par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei ir iekļautas 2019.gadā rīkotās izsoles izmaksas un korekcija par iepriekšējā tarifu pārskata cikla neatgūtajām dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksām, kuras ir radušās 2017. un 2018.gadā.

Tarifu projektā paredzēts, ka maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu samazināsies par 1,5%, savukārt ieejas un izejas punkta no citas valsts pārvades sistēmas tarifs tiek noteikts 142,77 *euro*/MWh/d/g.

3. Uzklaušanās sanāksmes dalībnieku jautājumi un komersanta pārstāvju atbildes par tarifu projektu.

SIA “Fortum Latvia” pārstāvis Vai Jūs varat paskaidrot, kas ir ietekmējis tarifu izmaiņas, tajā skaitā maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve Maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei ir samazinājusies, jo Tarifu projektā ir paredzēts, ka ieņēmumi tiks gūti arī no vienotā dabasgāzes tirgus ārējām robežām. ITC paredz, ka visu dalībvalstu ieņēmumi tiek gūti no ārējām robežām un tie tiek skaitīti kopā. Kopējie ieņēmumi tiek izdalīti proporcionāli dabasgāzes patēriņam starp visām trijām dalībvalstīm. AS “Conexus Baltic Grid” plāno, ka saņems aptuveni 30% no kopējiem ieņēmumiem, kas tiks gūti no vienotā dabasgāzes tirgus ārējām robežām.

SIA “Fortum Latvia” pārstāvis Vai tas ir ieguvums Latvijas lietotājiem?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve Jā. Ieņēmumi no ārējām robežām šobrīd veido aptuveni 3 milj. *euro*.

SIA “Fortum Latvia” pārstāvis Vai Jūs varat precizēt, kā veidojas kapitāla atdeves izmaksas? Uzskates materiālos ir redzams, ka regulējamo aktīvu bāze un vidējā svērtā kapitāla atdeves likme ir palikusi nemainīga, salīdzinot ar spēkā esošo tarifu aprēķinā iekļautajām izmaksām, bet kapitāla atdeve ir būtiski atšķirīga.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve Šīs izmaksas ir uzrādītas visam regulatīvajam periodam – 33 mēnešiem.

AS “Latvenergo” pārstāvis Kādi ir Jūsu apsvērumi un pieņēmumi piemērojot reizinātājus un sezonālos faktoros, izstrādājot Tarifu projektu?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve Sezonālie faktori un reizinātāji ir noteikti veicot salīdzināšanu ar Eiropā piemērotajiem rādītājiem. Tāpat šie lielumi ir piemēroti pamatojoties uz trīs valstu panākto vienošanos par vienotu lielumu iekļaušanu tarifu aprēķinos.

AS “Latvenergo” pārstāvis Reizinātāji tiek noteikti būtiski augstāki nekā tie, kas tika izmantoti aprēķinot spēkā esošos tarifus.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve Tas ir tāpēc, ka izmantojot salīdzinošos pētījumus tiek salīdzināti spēkā esošie dabasgāzes tarifi ar vispārējo Eiropas praksi par piemērojamajiem reizinātājiem un sezonālajiem faktoriem.

AS “Latvenergo” pārstāvis Spēkā esošajos tarifos īstermiņa tarifiem tiek piemēroti zemāki sezonālie faktori, taču Tarifu projektā tie ir izlīdzināti.

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve Tarifu projektā ir paredzēts, ka tiek noteikts sezonālais faktors ar vērtību viens. Savukārt, kopējā Eiropas prakse parāda, lai stimulētu dabasgāzes tirgotājus īstenot ilgtermiņa plānošanu, ir jānosaka augstāki koeficienti. Ar šo ilgtermiņa plānošanas problēmu saskaras visas Baltijas valstis. Īstermiņa plānošana rada zināmas grūtības tehniskajā nodrošinājumā un arī dabasgāzes tirgus dalībniekiem. Manuprāt, ir labi, ka šie reizinātāji ir noteikti nedaudz augstāki nekā līdz šim.

AS “Latvenergo” pārstāvis Kādus ieņēmumus Jūs plānojat no īstermiņa produktiem un kādus no ilgtermiņa produktiem?

AS “Conexus Baltic Grid” pārstāve Šobrīd precīzu aprēķinu par prognozētajiem ieņēmumiem no konkrētiem produktu veidiem nav. Tiek plānoti ieņēmumi no ilgtermiņa produkta, kas tiek iegūti reizinot gada produkta tarifu ar dabasgāzes apjomu.

Regulatora pārstāvis Iepriekšējās diskusijās par dabasgāzes pārvades tarifiem, tika panākta vienošanās, ka dabasgāzes tirgus atvēršanas fāzē nevajadzētu aizrauties ar īstermiņa produktu koeficientiem, lai ļautu tirgus dalībniekiem un lietotājiem, kuriem ir liels dabasgāzes patēriņš, tajā skaitā AS “Latvenergo” pierast pie jaunajiem tirgus apstākļiem. Jau sākotnēji bija skaidrs, ka radīsies tāda situācija, kad būs jāievieš atšķirīgi koeficienti. Pāreja uz vienotu Eiropas principu dod tirgotājiem signālu un stimulē veikt dabasgāzes produktu rezervāciju ilgākam termiņam.

Regulatora pārstāvis Ņemot vērā, ka SIA “Fortum Latvia” pārstāvis ir ievērojis kapitāla atdeves izmaksas un to lielumu, skaidrības labad vēlos norādīt, ka AS “Conexus Baltic Grid” Tarifu projektā izmanto Lēmumā Nr. 1/12 noteikto pārejas periodu un piemēro kapitāla atdeves likmi 4,22% apmērā. Līdz ar to jaunā kapitāla atdeves likme ar samazinātu vērtību nav piemērojama šim Tarifu projektam, bet tiks piemērota nākošajam regulatīvajam periodam, kas iestāsies 2022.gada 1.oktobrī.

4. Uzklauššanas sanāksmes dalībnieku priekšlikumi un ieteikumi par AS “Conexus Baltic Grid” dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu projektu

Regulatora pārstāvis dod vārdu sanāksmes dalībniekiem priekšlikumu un ieteikumu paušanai.

Uzklauššanas sanāksmes dalībniekiem nav priekšlikumu un ieteikumu par AS “Conexus Baltic Grid” iesniegto Tarifu projektu.

Regulatora pārstāvis pateicas klātesošajiem par ierašanos un slēdz uzklauššanas sanākumi.

Uzklauššanas sanākumi slēdz plkst. 14.20

Uzklauššanas sanāksmes vadītājs

V. Uzvārds

Protokolētāja

V. Uzvārds